



*Проектът № BG 05/980 „Чрез обучение и практикуване на демократични ценности, права и етика на маргинални групи - лица със зависимости - към промяна в обществените нагласи към тях” се финансира в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г./ [www.ngogrants.bg/](http://www.ngogrants.bg/)*

### ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО НАЧИНИТЕ ЗА ПОДПОМАГАЩО ФИНАНСИРАНЕ НА ЮРИДИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ, РАБОТЕЩИ В ОБЛАСТТА НА ПРЕВЕНЦИЯ , ЛЕЧЕНИЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ЛИЦА ,СТРАДАЩИ ОТ ЗАВИСИМОСТ

#### I.Общи положения

Съгласно действащото законодателство Република България осъществява своята здравна политика по превенция и лечение на наркотичните зависимости, тютюнопушене и злоупотреба с алкохол чрез Националния съвет по наркотичните вещества, областните му подразделения, подпомаган от Министерство на здравеопазването/МЗ/, неправителствените организации в страната и общините<sup>1</sup>. В тази връзка в Закона за здравето/ЗЗдр./ в чл. 53, ал. 1 са определени задълженията, които държавата трябва да извършва по изпълнението на тази политика - осъществява промотивни и профилактични дейности; осигурява достъп до медицинска помощ и социална защита на засегнатите лица. Важен за проследяване е както видът на самите дейности, така и редът, по който те ще се финансират. Формирането на бюджет за тези инициативи се изпълнява като едно на сто от средствата, постъпили в държавния бюджет от акцизите върху тютюневите изделия и спиртните напитки, се използват за финансиране на националните програми за ограничаване на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и недопускане употребата на наркотични вещества. Събирането на приходите от изброените източници се извършва от Министерство на финансите чрез подчинената му Агенция „Митници“/АМ/. Реалното съставяне на бюджет за изпълнението на политиките в тази област обаче се извършва ежегодно с обсъждането и приемането на Закона за държавния бюджет за съответната финансова и календарна година като Министерски съвет задава по своя преценка необходимата сума за разходи на отговорните институции, а не на база на реализираните от агенцията приходи. Това на практика обуславя предимно инструктивен и референтен характер, а не цели на установения в ЗЗдр. механизъм за финансиране. Това пък, от своя страна, е гаранция за недостатъчния ресурс при изпълнение на политиките.Липсва или е

<sup>1</sup> В чл. 84 от Закона за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите/ЗКНВП/ са вменени задължения на редица министерства и държавни агенции за разработване на програми за ограничаване търсенето и предлагането на наркотични вещества.

напълно недостатъчно финансирането на съществуващите правителствени и неправителствени организации, като голяма част от тях, работещи от много години са доказали с добра практика и ефективна работа по превенция и рехабилитация на зависими лица. Средствата, където ги има, са абсолютно недостатъчни и оскъдни. Не може да се говори въобще за адекватност при финансирането. През 2014 г. са събрани 1 974,5 млн.лв. от акцизи/справката е направена по наше искане от Агенция”Митници”/.

За сведение по Националната програма за изпълнение на плана за действие на националната стратегия за борба с наркотиците 2014-2018 г.

За същата година са отделени на НЦН за конкурс между НПО от резидентен или нерезидентен тип услуга едва 47 814 лева за 13 места за 6 месеца. Когато липсва друго държавно финансиране за този тип социални услуги като делегирана държавна или общинска дейност, то съществуването на една такава програма на организация, която не генерира приходи от такси за услугите, без допълнително финансиране би била обречена. Работата с маргинални , които идват най-често от улицата и криминалния контингент след напускане на места за лишаване от свобода или изтърпяващи пробация;лица и семейства , които са без никакви доходи и за тях единствения изход е безплатна рехабилитационна програма, каквато предлагат чуждестранните клонове у нас на Испанските наркостома”Рето” и “Бетел”, не се подкрепя финансово от държавата и е съпътствана с изключително трудно оцеляване и ходене “по ръба”.

## **II.Предложения**

1. Да се спазва установеното от ЗЗдрв. в чл. 53, ал. 1 целево разпределяне на средствата и да се изразходват изцяло за това, за което са предвидени - превенция и рехабилитация на зависимостите .
2. При така разгледания модел на финансиране и разпределяне на средствата от държавния бюджет и въпреки неясната стратегия за държавна политика в областта, бихме могли да подкрепим съществуване на установения модел единствено при незабавното му реформиране в посока на:
  - Либерализиране и гъвкавост на модела за определяне на доставчици на услугите за превенция,рехабилитация и лечение на зависимостите към ПАВ.
  - Отделяне на средствата, събрани от АМ и Създаване на Фонд за подкрепа и финансиране на всички юридически лица, активно работещи със зависими към наркотични вещества, като за идейна структура на фонда може да послужи предложеният в ЗИД на ЗЮЛНЦ модел на формиране на Съвета за развитие на гражданското общество и Фонд за финансиране, като отговорни представители от страна на държавата биха били лица от състава на изброените в чл. 84, ал. 1 от ЗКНВП институции.
  - Увеличение на бройките за финансиране и периодът от време ,т.е. Предлагаме да се финансират програмите по 12 месеца и според действителните бройки на нуждаещите се от обслужване лица да се отпускат финансовите средства.

## **III. Контрол**

С цел осигуряване на подходящ контрол и координация на дейностите, определени в това Предложение и осигуряване на оптимални условия за тяхното изпълнение, предлагаме да се създаде работна група, която ще се състои от представители на НПО

организациите , работещи в полза на държавата и правителствените организации като НСНВ и ОСНВ.

Предложенията са обсъдени на кръгла маса по проекта на 21.07.2015 г. в гр.София и е допълнен след времето за обсъждане и предложения, подкрепен от следните организации:

1. Общински съвет по наркотични вещества гр.Благоевград
2. Общински съвет по наркотични вещества гр.Габрово
3. Сдружение” Майки срещу дрогата” гр.Пловдив
4. Български пациентски организации “За теб”
5. Сдружение “Ново начало”
6. Сдружение “Белани”
7. Сдружение “Рето”
8. Сдружение”Ремар”
9. Фондация”Бетел България”

Дата 20.01.2016 г.

*„Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация”Бетел България”и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.“*